СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVIII. Ч. 237. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 12-го ЖОВТНЯ 1950. — No. 237. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 12, 1950 VOL. LVIII.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки — СІМ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — FIVE CENTS in the U. S. of America — SEVEN CENTS Elsewhere

БРАНКА ДЛЯ ДОКТОРІВ ВІД ЛИСТОПАДА

40,000 ЗВИЧАЙНИХ РЕКРУТІВ У ГРУДНІ.

Вашингтон, 10 жовтня. — Департамент оборони зажадав від поборової служби, щоб перевести бранку між лікарями й дентистами в місяцях листопаді, грудні й січні і доповнити теперішній лікарський корпус армії новими 1,522 докторами та ветеринарами. Кілька годин пізніше появився другий наказ, а це, щоб поборова служба постаралася за нових 40,000 звичайних рекрутів у місяці грудні для армії. Разом, від початку війни в Кореї буде покликаних 210,000 рекрутів до армії. Урядовці з департаменту оборони кажуть, що не буде негайної бранки для фльоти й повітряних сил, ані не будуть покликати туди свіжих рекрутів-докторів, бо дотеперішні резервісти докищо вистарчають. Покликання докторів до армії наказано на підставі проклямації президента з п'ятниці минулого тижня, в якій він взивав до реєстрації медичних сил. Сьогоднішній наказ вимагає бранки 922 лікарів, 500 дентистів і 100 ветеринарів. Їх побір має бути виконаний до 16 січня 1951 р.

НОВА БЕЗМЕЖНА СИЛА: „КОСМІЧНИЙ ДУХ"

Скенектаді, Н. И.—Д-р Павло Г. Шеррер, професор фізики в університеті Ціріх, у Швайцарії, промовляв на обіді науковців Дослідчої Лабораторії Дженерал Електрик. Перед ними виявив своє відкриття „Духа Вселенної" („Космик Гост"), який існує в порожнім просторі між зорями при температурі абсолютного зера, тобто 460 ступнів зимна Фаренгайта. Ця сила перевищає без порівнання силу атому і дає підставу до радіювання атомів. Цей вільний простір між зорями містить таку страшливу енергію, що вона рівняється двадцять п'ятьом біліонам кільоватних годин енергії одного кубічного центиметра. Це значить, що там міститься енергія 50,000 раз більша ніж зміст атомової енеергії одного кубічного центиметра урану 235 і плютонія. Оба ці елементи є складовою частиною атомової бомби. Енергія, яка міститься в згаданім об'ємі в порожнечі між зорями, може викликати сили тяжести („ґравітації") такі великі, що ціла фізична вселенна зморщилась би до простору, який займає орбіта місяця довкруги землі. — „Це є один із багатьох проблемів, над якими треба призадуматися" — казав проф. Шеррер. — „Добре було б, якщо ми колись могли б ужити тільки окрушину цієї енергії, яка, як треба ствердити, сьогодні є цілковито заморожена і непридатна для фізиків" говорив професор.

КРАВЦІ ДІСТАНУТЬ ПІДВИШКУ 12½ ЦЕНТІВ.

Ню Йорк. — Юнія Амалгаметед Клотінґ Воркерс виторгувала для своїх 150,000 членів, кравців при мужеськім та хлоп'ячім одягу, підвишку по 12½ центів на годину. Є це перша підвишка від листопада 1947 р. Вона увійде в життя від 20 листопада, коли то починають шити одяг на весняний сезон..

ВКОРОЧУЮТЬ ПОЗИЧКИ НА БУДОВУ ДОМІВ.

Вашинґтон. — Рада Федеральної Резерви оприлюднила постанову, що наложено суворі обмеження на табулярні позички („мортґеджі") на одно - й дво-родинні домики — вже від найближчого четверга. Нові правила відносяться до позичок у висоті $2,500, які діставали приватні аґенції на будову домів ветеранів і фармерів без огляду на це, чи ці позички були забезпечені приватними чи урядовими установами. Від тепер треба буде заплатити своїми грішми найменше 50% на будову домів вартости до $24,000 або й більше, коли такі доми купують звичайні громадяни-неветерани. Також обмежено такі позички до 20 років. Тільки доми, вартости не вище $7,000 можуть дістати позичку на 25 років. Ідеться про те, щоб стримати інфляцію доляра. Хто почав будувати дім перед 3 серпнем 1950 р., маючи запевнену позичку, такий дістане її на підставі дотеперішніх засад.

● Знову показується недостача води в збірниках міста Ню Йорку. Водний комісар Карні пригадує мешканцям на потребу ощадности.

ЧІНГ ГОЛОВОЮ РАДИ СТАБІЛІЗАЦІЇ ПЛАТЕНЬ

Вашинґтон. — Сирус С. Чінґ, у віці 74 років, який від 1947 є директором Федеральної Служби Посередництва та Примирення, дістав назначення на становище предсідника девятичленної Ради Стабілізації Платень. Секретар Білого Дому, Чарлс Дж. Росс, виявив, що Чінґ візьме відпустку зі свого становища в Службі Посередництва на якийсь час, щоб пустити в рух працю нової ради. Нова установа має за обов'язок давати вказівки для контролі платень, які будуть наказані президентом у зв'язку з контролею цін, як цього вимагає Акт про Оборонну Продукцію. Рада є частиною Аґенції Економічної Стабілізації, на чолі якої станув д-р Алан Валентайн, кол. президент університету Рочестер.

ГОЛОВНІ ОБОРОННІ ЗУСИЛЛЯ ЩЕ ПЕРЕД НАМИ—МАРШАЛ

Вашинґтон. — Секретар оборони Джордж К. Маршал остеріг, що головні зусилля для оборони лежать ще перед нами, тому цивільні громадяни мусять достроїти свою силу і рішучість до змагань наших вояків і так доказати цілому світові, що демократія це найкращий спосіб життя. Ці думки виявив секретар на обіді працівників, зайнятих кампанією за збірками для „громадської скарбниці" („Комюниті Чест"). Він сказав, що громадські установи повинні подбати за місця розваги й забави для осіб в уніформі так, як це було за останньої війни. „Що зробите для поправи добробуту й забезпеки в себе вдома, матиме великий вплив на піднесення настрою вояків, а я знаю, що значить настрій („мораль") у військовій організації" говорив Маршал. Він отверто сказав, що треба давати жертви на такі цілі.

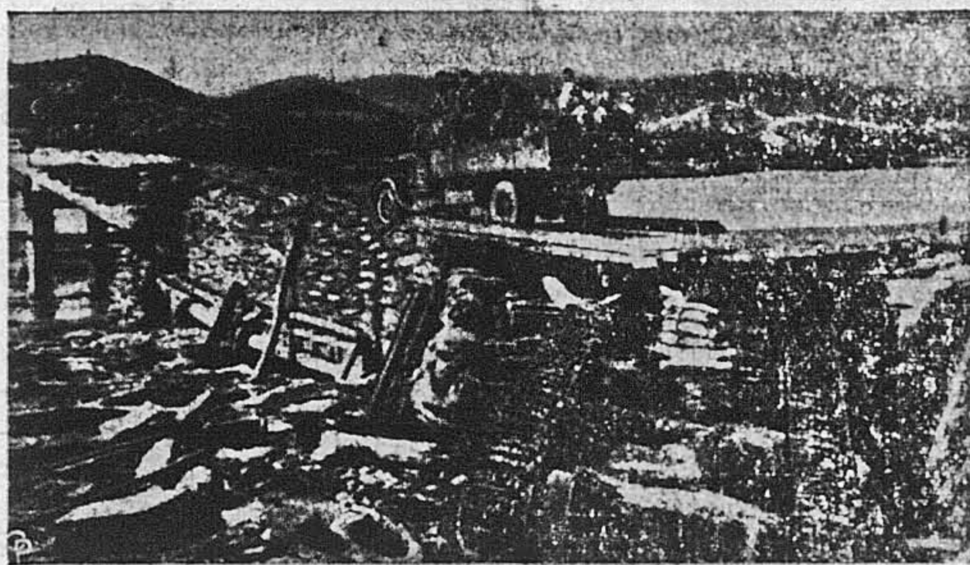
В АМЕРИЦІ

● Лікарі з 39 країн приїздять на медичний з'їзд до Ню Йорку. З'їзд почнеться наступного понеділка в готелю Рузвелт..

● Зорганізовано корпорацію „Театр для волі" в ціли поборювання комунізму в театрах. Першою виставою буде „Піднесіть Залізну Заслону". Її виставлять 26 і 27 грудня в Карнеґі Гол, У Ню Йорку.

● Жидівська Філантропічна Федерація почала збірку 20 мільйонів долярів для втримання 116 шпиталів і добродійних установ в Ню Йорку й околиці. З цих установ користає 480,000 хворих і потребуючих осіб.

● Міжамериканське Пресове Товариство зорганізовано на конференції у Валдорф Асторія готелі в Ню Йорку. Товариство має на меті підтримувати змагання до свободи преси в усіх країнах Америки.

РОЗБИТІ БОЛЬШЕВИЦЬКІ ТАНКИ (внизу на право) не потрапили зупинити переможного походу південно-корейських визвольників, як не потрапили його зупинити й трупи червоних вояків та знищені ними мости. З'єднання південно-корейських військ переїздить тількищо збудованим саперами провізоричним мостом через річку Йонґджу в поході на Вонсан.

Президент Труман іде на зустріч з ген. Мек Артуром

Вашинґтон, 10 жовтня. — Президент Труман і ген.. Доґлес МекАртур зустрінуться з кінцем біжучого тижня на Тихому океані й обговорять „фінансовий бік акції Об'єднаних Націй в Кореї", як теж і інші проблеми Далекого Сходу. Підчас свого повороту з зустрічі президент повідомить нарід про вислід конференції у промові, яку виголосить в Сан Франциско 17 жовтня. З уваги на безпечність не виявлено точного ні місця ні дня зустрічі. Це буде перша особиста розмова президента Трумана з генералом МекАртуром. З білого дому оприлюднено, що президент вибереться літаком в год. 3.30 пополудні в четвер і прибуде до повітряної бази Гікем в Гонолулу в п'ятницю в год. 7.30 ранку. Крім найближчого оточення президента поїде з ним ще голова об'єднаних генеральних штабів, ген. Омар Н. Бредлі; загальний амбасадор Филип С. Джесуп і президентський дорадник для закордонних відносин В. Аверал Гариман; дальше асистент секретаря стейту для Східних справ Дін Роск і секретар армії Френк К. Пейс. Зустріч зарядив сам президент за коротким повідомленням. Президент виявив, що між справами, які він хоче обговорити, є „кінцева фаза" війни в Кореї і відбудова Кореї. Президент і його оточення їдуть трьома літаками, тобто особистим літаком президента, Індепенденс і двома літаками, приготованими повітряними силами.

СОВЄТИ ПРОТИ ПЛЯНУ СКРІПЛЕННЯ ГЕНЕРАЛЬНОЇ АСАМБЛЕЇ

Лейк Соксес, 11. жовтня. — Голова совєтської делеґації в Об'єднаних Націях, міністер закордонних справ Андрей Вишинський, виступив вчора в Політичному Комітеті Генеральної Асамблеї проти американського пляну, щоби Генеральній Асамблеї признати право рекомендувати військову акцію проти аґресії, якщо б така акція була перешкоджена правом вета в Раді Безпеки. Вишинський твердить, що це було б запереченням чартеру Об'єднаних Націй, який не дає Генеральній Асамблеї права рішати в справах безпеки, та що в такому випадку Рада Безпеки, головний орган О. Н., була б засуджена на „непотрібне животіння". Совєти „погоджуються" на американську пропозицію, щоби Генеральна Асамблея була скликана до 24 годин на випадок аґресії, — але не погоджуються на те, щоби вона могла виносити рішення щодо акції проти аґресії. Вони погоджуються на пропозицію створити окрему комісію, яка встановлювала б вину за аґресію, але домагаються, щоби в тій комісії обов'язково були совєтські та інші комуністичні представники. Вони не погоджуються на створення окремої збройної сили О. Н., як теж є проти встановлення окремого комітету, що мав би рекомендувати нові способи і засоби для вдержання миру.

„ЗНИК" КАТОЛИЦЬКИЙ ЄПИСКОП НА СЛОВАЧЧИНІ

Рим, 11. жовтня. — З Ватикану сьогодні повідомлено, що з Пряшова на Словаччині безслідно зник греко-католицький єпископ Петро Гойдич. Всі намагання знайти його не мали успіху. В тому самому районі в останньому комуністичні власті заарештували поверх 100 католицьких священників східного обряду.

● Автомобілева юнія в Дітройті почала тайний суд над п'ятьома членами, яким закидають комунізм. До суду покликано комісію з 11 членів.

Допомога визвольним змаганням України одною з головних цілей У. Н. С.

„ГОЛОС АМЕРИКИ" ПЕРЕДАВ В УКРАЇНУ ІНТЕРВ'Ю З ПРЕДСІДНИКОМ У. Н. С., ДМИТРОМ ГАЛИЧИНОМ, ПРО СТАН, ПРАЦЮ І ЦІЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Ню Йорк, 11. жовтня. — „Український нарід є поневолений кремлівськими комуністичними диктаторами. Він веде й тепер боротьбу за своє визволення і в цій його боротьбі Український Народний Союз та всі його члени завжди допомагали і будуть допомагати . . . Це повинно правити за головну ціль в нашій дальшій праці" — твердив предсідник Українського Народного Союзу, Дмитро Галичин, в інтерв'ю з кореспондентом „Голосу Америки", що було передане в Україну минулої неділі, 8-го жовтня. Інтерв'ю було передане з нагоди краєвої Конвенції Конґресу Братсько-Запомогових Організацій Америки, що відбувся в днях 27 і 28 вересня ц. р. в готелю Статлер в Ню Йорку. — Конґрес об'єднує 108 братсько-запомогових організацій різних національностей в Злучених Державах, між якими є теж Український Народний Союз. В інтерв'ю з кореспондентом „Голосу Америки", — предс. Д. Галичин відповів на конкретні запити про постання УНСоюзу, його цілі і теперішній стан, про засоби, якими він здійснює свої цілі та які запевнили йому такий світлий розвиток та про відношення УНСоюзу до українського народу і його змагань на рідній землі. Передане „Голосом Америки" в Україну інтерв'ю в його дослівному оформленні — звучало:

КОРРЕСПОНДЕНТ: Український Народний Союз загально відомий, як найстарша і найвпливовіша організація американських українців. Нам було б цікаво почути, добр. Галичин, коли повстав Союз, з яких причин і в яких цілях, та який є його стан на сьогодні?

ГАЛИЧИН: — Український Народний Союз є братсько-допомоговою організацією, створеною горсткою перших українських іміґрантів у Злучених Державах Америки в дні 22-го лютого 1894 р. Головні причини і цілі його створення з'ясовані коротко в його статуті: — „З'єднати братньо всіх аме-

(Докінчення на стор. 4-тій)

АТОМОВА МАШИНА ВИДАЄ ПРОМІНІ ВСИЛІ БІЛІОНА ВОЛЬТ.

Скенектаді, Н. Й. — На зібранні Краєвої Академії Наук описано винахід нової атомової машини, яка видаватиме проміні всилі біліона вольт, отже десять раз сильніші, ніж видавала досі найсильніша машина. Машину придумала Дженерал Електрик Компані. Її будуть уживати як „атомовий прожектор" для досліджування найглибших тайн ядра атому.

ІРО ЗАПОВІДАЄ ПОВНУ РОЗВ'ЯЗКУ ПРОБЛЕМИ СКИТАЛЬЦІВ

Женева, 11. жовтня. — Генеральний директор Міжнародної Організації для Збіґців (ІРО), Дж. Донелд Кінслі, заповів сьогодні можливість повної розв'язки проблеми скитальців, що їх дістали західні аліянти в спадщині після другої світової війни. Промовляючи до Ради ІРО в справі продовження діяльности цеї організації до осені наступного року та поширення піклування і допомоги на всіх втікачів, які теж в останньому дісталися на захід з-поза залізної заслони, Кінслі з'ясував більші можливості на переселення, які заіснували в останньому часі, — зокрема з поширенням американського переселенчого закону та з повними можливостями переселення до Австралії. В Европі є тепер ще около 250,000 скитальців.

● В Лебоні судять сімох комуністів, обвинувачених в змові насильно повалити теперішній режим Португалії.

ВОНСАН В АЛІЯНТСЬКИХ РУКАХ

ДАЛЬШИЙ НАСТУП СКЕРОВУЄТЬСЯ НА КОМУНІСТИЧНУ СТОЛИЦЮ. — ЗАТЯЖНІ БОЇ НА ЗАХОДІ.

Токіо, 11. жовтня. — Портове місто Вонсан, важливий під стратеґічним оглядом вузол морської і сухопутної комунікації около 200 миль на північ від 38-мої паралелі на східному побережжі Кореї, було здобуте вчора південно-корейськими військами. Очистивши місто від ворожих недобитків, дві південно-корейські дивізії безпосередньо почали свій дальший похід на захід напоперек Корейського півострова, з виразною метою наступу на комуно-корейську столицю Пйонґянґ зі сходу і з півночі. З півдня і зі заходу йдуть на цю саму столицю американські, британські та інші аліянтські війська, що кілька днів тому перейшли 38-му паралелю, натрапляючи на запеклий опір противника. До місцевих боїв приходило теж на центральному фронті, де південно-корейські і аліянтські війська очищують терен від ворожих недобитків. Перша Кавалерійська Дивізія перейшла вчора ріку Єсонґ на захід від здобутого раніше міста Кайсонґ, здобула кілька місцевостей на північно-корейській території і продовжує свій наступ в північному і північно-західному напрямках. Спроби ворожих протинаступів були відбиті з великими втратами для ворога. Місто Вонсан, далеко на півночі на східньому побережжі, впало в руки республіканських військ без більшої битви, бо ворог відступив з міста, залишаючи тільки незначну залогу, що пробувала ставити вуличний опір. Сьогодні вранці місто Вонсан вже пробувала обстрілювати ворожа артилерія з поблизьких горбів. Саме місто ще перед його здобуттям було наполовину знищене налетами аліянтської авіяції.

ПІДОЗРІЛА ВІДСУТНІСТЬ РОСІЯНІВ НА ЗВІЛЬНЕНИХ ТЕРЕНАХ КОРЕЇ

Сеул, Корея, 11. жовтня. — Південно-корейські і аліянтські війська на звільнених корейських теренах майже не зустрічають сподіваних слідів приявности більшої кількости росіянів під час три-місячної комуністичної окупації. Тежсвідства вказує, що вони й під час окупації тільки рідко коли і одиноцем показувалися публично в своїх власних уніформах, хоча відомо, що вони керували одинаково, як військовими так і цивільними справами. Полонені комуністичні офіцери одноголосно зізнають про совєтсько-російських „дорадників" в північно-корейських штабах, але вони, виходило б, були першими, що „геройчно" втікали перед наступаючими аліянтами.

ВОРОГ ВТРАТИВ, ДОСІ 220.000 ВОЯКІВ

Токіо, 11. жовтня. — Згідно з підрахунками головної квартири ген. Мек Артура, дотеперішні втрати ворога у війні виносять поверх 220.000 вояків. В часі від 3-го до 7-го жовтня 1,759 комуністів було вбитих і 22,856 полонених. Загальні втрати ворога від початку війни до 7-го жовтня виносять: 50,000 полонених, 175,000 полягло в боях і в наслідок ран та хворіб, а 13.000 згинуло від повітряних нападів.

ЧЕРВОНІ ВІДКИНУЛИ ЗАКЛИК ДО КАПІТУЛЯЦІЇ, ЗАПОВІДАЮЧИ „БОРОТЬБУ ДО КІНЦЯ"

Токіо, 11. жовтня. — Комуно-корейська радіовисильня в Пйонґянґ передала сьогодні повідомлення, що комуністичний премієр Кім Іль Сунґ відкинув домагання капітуляції, передане ген. Мек Артуром в імені Об'єднаних Націй, та наказав військам своєї „народної армії" боротися „до кінця". Називаючи поліційну акцію Об'єднаних Націй „аґресією", він закликав свої війська до безпощадної боротьби а цивільне населення до останніх зусиль для забезпечення армії зброєю, налагодження постійно нищених аліянтською авіяцією комунікаційних получень та до „тотальної війни" проти аліянтів, що почали генеральний наступ. Радіовисильня не передала цілого тексту промови Кіма, цитуючи тільки її головні місця. Кілька днів раніше комуністи признавалися ще тільки до „відкликання" своїх військ з південного фронту для „іншої важливої місії". Сьогодні комуністичний премієр вже признався, що аліянтські війська вступили на північно-корейську територію та говорив про „важку кризу, в якій опинилася батьківщина".

СОВЄТИ ДОМАГАЮТЬСЯ ВІДКЛИКАННЯ АЛІЯНТСЬКИХ ВІЙСЬК З ЛІБІЇ

Лейк Соксес, 11. жовтня. — Совєтський представник в спеціяльному Політичному Комітеті Об'єднаних Націй, Амазасп А. Арутюнян, домагався вчора, щоби Злучені Держави, Британія і Франція найпізніше до трьох місяців відкликали всі свої війська з Лібії та зліквідували свої бази на цій території. Він твердив, що ці три західні великодержави вдержують сильну залогу в Триполітанії, Кирінаїці та Фезані — „для військових цілей на середземноморському терені" та „для піддержки своїх нафтових аспірацій на Близькому Сході". Совєтський представник додав, що цей західно-аліянтський „збройний табор" на південному побережжі Середземного моря править за базу для майбутньої „аґресії Північно-Атлантійського Пакту". У висліді своїх виводів, совєтський представник зголосив таку резолюцію: „Генеральна Асамблея рекомендує: щоби всі частини Лібії, Кирінаїка, Триполітанія і Фезан були об'єднані в одну державу зі законодавчими і виконавчими органами для Лібії; щоби всі чужинні військові і всякі військові персонал були евакуйовані з Лібії впродовж трьох місяців, а військові бази були зліквідовані".

В СВІТІ

● Америка призначила Іранові 25 мільйонів долярів кредитів — повідомив іранський премієр.

● Клопоти з апровізацією сіямських і турецьких військ в Кореї має американське командування, бо їхня національно-релігійна „дієта" цілком відмінна від американської: турки їдять більше хліба і не їдять свинини, сіямці люблять більше рижу і т. п. Для них тепер приготовляються окремі приділи.

● В Ірані судитимуть багатьох підписувачів комуністичної „мирової петиції" під закидом приналежности до поставленої поза законом комуністичної партії.

● Західні аліянти побудували в Берліні високу і велику таблицю, на якій плинними світляними літерами передається в совєтський сектор заборонені там вісті. Совєти зі свого боку понаставляли звернені на захід сильні гучномовці і передають ними свої вістки.

● Війна в Індо-Китаю розпалюється щораз більше, як вишколені в Китаю комуністичні партизани почали масові напади на французькі гарнізони.

● Поліційні власті вільної території Трієсту розкрили організацію масової контрабанди наркотиків до Америки.

СВОБОДА — SVOBODA
український щоденник — UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ОСТАННІ ДНІ РЯТУНКУ

Рятування українських скитальців є одною з найгуманніших акцій американських українців. Але вона ввійде в світлу історію українського народу останньої доби теж як частина допомоги визвольній боротьбі України, бо тим рятунком даємо змогу великій частині української політичної еміграції працювати тут для справи її визволення.

Рятування „ДП" вважається сьогодні теж і в Америці не тільки гуманною акцією, але й такою, яка дуже важка теж із ідеологічно-політичного боку. Це сьогодні — частина американської закордонної політики, це подання помішної руки тим, що боролися і готові далі боротись за свободу і демократію, це здійснювання тих ідеалів, які ввійшли в основу американської Декляраціï Незалежности, чи теж в Універсальну Деклярацію Людських Прав, над якою дебатують в Об'єднаних Націях. Так, між іншим, представляли цю справу минулого тижня в Ню Йорку на нарадах з представниками „чужомовної преси" члени Комісії Переміщених Осіб, Е. М. О'Коннор та Г. Н. Розенфилд. Усі їхні промови були звернені в першу чергу до цього, щоб преса, яка друкується не-англійською мовою, щераз заговорила до сумління своїх читачів і візвала їх до висилки ашурансів для „ДП", бо так, як справа сьогодні представляється, найменше 50,000 „ДП" не дістанеться до Злучених Держав, хоч могли б виїхати, бо не мають ашурансів. Через брак ашурансів не буде отже виповнена квота, признана законом. Таке заявили найвищі урядовці Комісії Переміщених Осіб, додаючи, що коли б таке сталось, то це було б великим соромом для Америки, а особливо для тих етнічних груп, що мають між „ДП" своїх рідних. При цьому ці урядові представники висказувались якнайкраще про тих „ДП", що вже сюди прибули, та просили взивати в газетах тут осіле громадянство, щоб помагало „ДП" пристосуватись до тутешнього життя. Знов самим „ДП" вони звертали увагу на ту велику шкоду, яку роблять переселенчій акції ті, що кидають працю у спонзорів без виповідження і слушної причини, не повідомляючи про це Стейтові Комісії „ДП", чи якусь з визнаних урядом організацій для справ „ДП", до яких, як відомо, належить і наш ЗУАД Комітет. В таких випадках, казали вони, спонзор може внести жалобу до Генерального Прокуратора, а тоді справа може мати погані наслідки. Одначе ці завваги були тільки додатком до властивої справи — конечної потреби негайної висилки більшої кількости ашурансів до Европи.

Цей апель доповнено ще світлинами з таборів „ДП", мабуть головно з таких, де було найбільше українців, бо видно було українські написи, а навіть можна було пізнати деякі обличчя, що вже є на американській землі. Світлини ці звичайні, але такі, що хапають за серце, а особи, що їх на них бачимо, наче промовляють до нас благальними словами: Ми ж люди, ми ж ваші рідні, рятуйте нас!

Сьогодні уже сама влада кличе нас рятувати своїх рідних, але ми якось притихли. Читаємо, наприклад у фейлетоні „З-під білого сонця до срібних зір" про українських утікачів з Китаю, щирих і добрих українців-патріотів, що опинились на філіпінському острові в прямо жахливих життєвих обставинах. ЗУАДКомітет уже відзивався до громадянства кількома наворотами в цій справі, щоб їх рятувати, але — ашурансів і досі нема знікуди. Чи так маємо кінчити нашу так гарно й благородно почату акцію рятування українських скитальців? Відповіді на те — шукаймо в своїм серці й розумі.

Південні американці на фронті

Минулого тижня на обіді торговельної палати Куби, улаштованім в готелі Валдорф Асторія в Ню Йорку, заявив амбасадор цієї країни, що вона посилає на допомогу воякам Обєднаних Націй в Кореї 2,000 тон цукру і 10,000 тон алькоголю...

Куба звісна з того, що там в початках совєтського наступу на завоювання Західної півкулі шляхом інфільтрації, встановлено осередок цеї акції прямо в совєтській амбасаді. Бували моменти, коли хитався уряд Куби під ударами комуністів. Нічого дивного, що з вибухом війни в Кореї ця країна не відважилася на діло, яке свідчило б про її справдішнє наставлення. Зате інші південно - американські країни, які перейшли таке вагання давніше, поспішили якстій прийти в допомогу О. Н. в їхнім змаганні застановити похід північно - корейських комуністів.

До таких країн належала в першу чергу Кольомбія, в якій совєти пробували шляхом револьти захопити владу в свої руки. Кольомбія заявила охоту поставити корабель під накази О. Н. і кольомбійські вояки переганялися, щоб дістатися на службу на цьому кораблі. За Кольомбією пішов Уруґвай, який заоферував батальйон сухопутних вояків. Вашингтонський секретаріят оборони, який насправді займається мобілізацією збройних сил для оборони Кореї в імені О. Н., виявляє, що подібний рух слідно вже в Чілє, на Кубі, в Нікараґві, в Бразилії, в Мексику й інших південних країнах.

Секретаріят оборони самий спочатку не натискав на південно - американські країни за активну збройну допомогу. До цього були чисто мілітарні причини. Ті країни не мають належно вишколеного війська до такої акції, яка була потрібна на початку війни в Кореї. Там треба було діяти швидко і треба було мати добре вишколених вояків. У початках треба було одоцільного діяння і однієї команди. Різно-національні групи можуть придатися тоді, коли вже все упляноване і складений стратегічний плян.

Американська команда, як тепер виявляється, не могла навіть подумати в початках про ужиток інших військ, які мусіли бути виставлені на найрізнородніші небезпеки не тільки підчас боїв, але й підчас відвороту або підчас різних пересувань з одного місця на друге. Правила й засади, які видавала американська армія, були такі гострі, що непривичні до них чужоземні вояки, не були б в спроможності їх виконати навіть при найкращій добрій волі.

Американська команда тоді заявила, що чужоземні відділи: „мусять мати найменше 2,000 вояків; мусять бути добре вишколені; мусять мати модерну зброю; мусять бути привезені до Пусану та мусять мати двомісячні припаси харчів і матеріялів. Щойно перед трьома тижнями вашинґтонський Пентаґон злагіднив ці постанови. Тепер Пентаґон приймe вже всякі частини і всяку кількість вояків, бо Злучені Держави дадуть їм свою зброю, перевезуть їх на призначене місце та дадуть їм відповідний вишкіл, хоч, що правда, за виставленям рахунку країнам, звідки ці вояки походять. Отже тепер справа упрощена й наладнана і тому кожна південно-американська країна може взяти участь в організації збройних сил О. Н.

Жадання заплати за підготову армії походить з того, що американська команда не має на це фондів, бо Конґрес їх не ухвалив. Вправді Конґрес ухвалив біліони долярів на озброєння різних армій у світі, проте не було тоді згадки про озброєння армій в Південній Америці.

Пентаґон змінив свої правила супроти південних американців з різних причин. Війна в Кореї виявила, що така виправа це не чисто військова справа. Департамент стейту кладе натиск на піднесення настрою серед американських вояків, що вони не самі одні боряться за світовий мир. Попри це президент Труман обіцює европейським країнам, що ЗДА вишлють більшу кількість війська на їхню оборону перед комунізмом. Отже Пентаґон тепер не тільки готовий, але й бажає собі присилки південно - американських вояків.

Одначе й тут є застороги. А саме, щоб не їхали самі офіцери без своїх частин, як цього зажадала Болівія. Друга вимога, що це мають бути окремі національні відділи, а не якась безіменна міжнародна бриґада, складена зі збираними вояків і різного ступня офіцерів. Армія, яка стоятиме під командою О. Н., буде вжита підчас окупації, яка прийде після перемоги у війні для підготови обєднання цілої Кореї. Отже вона мусить мати відповідну повагу, підтриману їхніми країнами.

М. Шлемкевич.

ПРИКЛАД І ПРИМАРИ

В часописах із липня ц. р. читали ми: — 150 тисячна армія увірвалася в Південо-Корейську Республіку. Її військо в розсипі. На одного американського вояка наступає двадцять комуністичних. Озброєння нашого війська недостатнє, тоді як ворог вивінуваний усім потрібним для сучасної війни знадібям. — Один на двадцять: — хоробрість не надолужить всього. Відступ був неминучий.

Пройшли три місяці. Недобитки великої колись армії напасника пішли в полон. На недавньому кордоні Південної і Північної Кореї стоїть прекрасно вивінувана 150-тисячна армія Об'єднаних Націй під командою ген. МекАртура. Армія що славно перейшла боєві хрестини, з вірою в свого вождя і з вірою в остаточну перемогу. Південно-корейські дивізії вже діють в глибині ворожого запілля, зустрічаючи незначний опір.

Кажемо: — наслідки демократії в акції...

Крізь радість, мов крізь мряку, в уяві і пам'яті виринають привиди. Українські полки проходять вулицями Києва. Під будинком Центральної Ради їх вітає голова українського парляменту, проф. Грушевський, промовляє військовий секретар Симон Петлюра. Вояки клянуться на волю України. Українські полки проходять, і мільйонами рахують вояків делеґати військових з'їздів. Чорноморська фльота висилає в Київ відділи моряків у розпорядження Центральної Ради, — хлопці — справді: — краса і сила.

І приходить трагічний січень 1918 року. Держава Четвертого Універсалу кличе до боротьби. Де поділися горді полки? Розплилися по селах, по балках! Де пишаються чорні моряцькі відділи? Вони, вже як невтральні, лузають насіння по вулицях загроженої столиці! — Були Крути, була оборона Києва горсткою вояків Симона Петлюри, галицькими Січовими Стрільцями, Робітничим Вільним Козацтвом. Один на двадцять! Хоробрість вкрила їх славою, але відступ був неминучий.

Є'щось страшне в тому, що примари повторюються. Знову зрушені мільйони в листопаді 1918 року. Сині і червоні шлики і золоті надії мають у вітрі. І знову в рішальні дні перших місяців 1919 р. один на двадцять у нашу некорисність. Цілком навпаки, як в Кореї...

Кажемо: — це наслідки... Ми соромилися б нині ще заспокоюватися колись модною піснею про недолугість і недорість української демократії 1917-1920 років. Після великих надій і великих розчарувань люди шукали, як звичайно, винуватця. Люди знаходили душевний розряд в його ганьбленні. Але сьогодні ця стара пісня нудна і стає тільки заслоною власних недостатків тих, що її на всіх наших перехрестях безумно співають. Не личить людям, що виросли і дозрівали в світлі 4-го Універсалу і 1-го Листопаду, огуджувати батьків за те, що вони вродилися вчасніше і, вирісши в інших умовинах, мусіли довго боротися з власними мислями і з ворогами, щоб здобути те, що нинішнє покоління дістало як готове віно.

Кожну покусу повинні ми зустрічати питанням і суворим рахунком: — чим ми, покоління 20-тих і 30-тих років примножили одержане від батьків віно 4-го Універсалу і 1-го Листопаду? Якими просвітленнями мислі, якими особливими організаційними осягами, — якими перемогами над собою і ворогом? Чим новим, чого не знали б творці великих документів нашої самостійности? І бережімось облуди. Не вириваймо із тих днів напр. постаті Симона Петлюри. Не вішаймо його образу на стіну щоб — окутавши його кадилом заялозених фраз — зпід того образу опльовувати внутрішню боротьбу і дійсно трагічну дорогу Головного Отамана.

І замість дешево заспокоюватися, протиставляючи наївність батьків своїй політичній мудрості, замість потапати в такому революційними словами прикритому філістерстві, — краще, як личить нам у велику і скорботну пору, подумати про те, чим різнилася тоді і чим різниться сьогодні наша постава від тієї постави, що її виявила американська і інші демократії в корейській справі.

Нічого не помогли б зосереджені багатства ЗДА і союзників, коли б не було **зосередження думок і волі,** яке дозріло підчас загрози. Хай нас не милить далі продовжувана, сувора взаємна критика американських, чи англійських партій. Так мусить бути там, де свобідна думка не придушена печаттю. Одначе коли йшлося про поставу супроти ворога, тоді не одна партія переголосувала другу, тільки обидві і тут, і в Англії, заявляли згідно, що в таких ситуаціях немає двох, тільки одна політика. І коли йшлося про те, щоб перемогти природну повільність демократичної апаратури, уповноваження президентові ухвалювала не тільки його партія, але так само і партія його суворих критиків.

Тепер усі ми, а особливо ті, що свою „вищість" залюбки підкреслюють осуджуванням великих років 1917-1920, — усі розрахуймося з своєю совістю: — чи при всій критичній поставі, готові ми до такого зосередження наших мислей і волі, якого зразки виявила постава англійської і американської партій в обличчі корейської загрози? Чи може далі творитимемо нові „державні" центри, а політичною мудрістю вважатимемо признавання і кокетування всіх їх по рецепті покірного теляти, що готове ссати всі корови? Чи піднімуться наші опозиційні центри до постави американської і англійської опозицій, які при всій безпощадній критиці внутрі, вміють назовні словом і ділом маніфестувати незламну єдність нації? Чи зуміє українство в кожнім із найважніших країн світу створити одну, поважну свою політичну репрезентацію? — І аж відповівши на всі ці питання, хто з вас без гріха, хай кидає каменем на тих, що не пройшовши ще твердої школи, тридцять років тому не знаходили зразу однієї дороги.

Один на двадцять, один на сто, один на тисячу, — стоять невідомі борці в краю, і стоїмо ми тут проти несвідомости і пересудів, що їх ширять у світі наші вороги-сусіди. Як три місяці тому в Кореї... Наша туга нетерпляче шукає в мряці будуччини великого звороту, а наша свідомість тривожно питає: — чи дозріє українське суспільство до внутрішнього упорядкування і зосередження мислей і волі, які є передумовою такого звороту, як у Кореї...

Роман Придаткевич.

Українська музика в Америці

Музика є сьогодні одною з найважніших галузей в культурному житті націй. Вона мусить розвиватися, рости, мусить творити щораз нові цінності, заховуючи давніші надбання, які є тривалої вартости. Неоціненою скарбницею української музики і немов провідною зіркою є народна пісня, яка — здається — сконцензувала в собі всі відтінки музичної психіки народу.

Українці в Америці мають почесне завдання піддержувати творення української музики. Правда, композитор творить музику, бо це є його духовою потребою, проте він знеохочується, якщо виглядає, що його праця зайва та нікому непотрібна. Тому буває, що в композиторів замовляють твори за винагородою, що є признакою що на такі твори є потреба. Часто також культурні меценати грошевими нагородами у формі замовлень або конкурсів піддержують композиторську гідність та бажання творити. Про таке в нас тепер не чути. Зате знаємо, що час від часу дехто з ідейних українців рішається підготовити в скорому часі якусь українську виставу. Замість завчасу постаратися про нову музику, ці люди відкопують в такому випадку давно перестарілі твори, які нiби відновлюється вставками добре опрацьованих народних пісень. Немов оставлено окладинки, початок та кінець старої книжки, а в середину вложено нові гарні малюнки. У нас є кілька таких творів, які вже нераз пробувано в той спосіб на скору руку відновити. Наприклад „Вечерниці" Ніщинського є одним з тих творів, які пробується відмолодити. Хіба не можна на подібний сюжет написати нового лібретта, а по його одобренню, запросити одного з українських композиторів написати нескладну та в народному стилю музику? Такий новий твір, хоч буколічного характеру, напевно більше відповідав би сценічно мистецьким та музично естетичним вимогам ніж давно пережитий твір. А хіба не час, щоб новий український драматичний поет зробив новий текст до доброї, хоч старої, музики „Запорожця" Артемовського? Можливо, що навіть давні опери українців, як „Аскальдова могила" Верстовського та „Русалка" Дарґомижського після подібного опрацювання тексту представляли б для модерної української публики інтерес. Чому не відновити зацікавлення до сценічних творів Лисенка та інших українських композиторів? Чому не можна б творити і нових музично сценічних творів? Американсько українське громадянство чверть століття тому, хоч було багато скромніше артистичними засобами, здійснювало навіть дуже амбітні проекти. Віримо, що при теперішній поважній кількості сценічних артистів, включаючи знаменитих співаків, а особливо театральних провідників, наше мистецтво, а в тому за-

(Докінчення на стор. 3-тій)

М. М.

З-ПІД БІЛОГО СОНЦЯ ДО СРІБНИХ ЗІР

16)

Крім московської загрози, себ-то, що більш як 3-х тисячна група москвинів (які називали себе „белимі русскімі") „проковтне" невеличку групу українців і буде нею „піклуватись" і „репрезентувати" її перед ІРО, як „русскіх" і українська національність щезне з реєстрів ІРО, була ще друга велика загроза, а саме, що до Адміністрації ІРО втиснулося чимало прокомуністичного елементу, як московського так і китайського та филипинського походження, та де-кілька жидів, бувших радянських підданих, працювали в офісі ІРО як перекладчики-цензорі, бо всі листи самих таборян, як і листи до них, строго цензурувалися.

Годі описати як тяжко було нашим свідомим, національно настроєним, українцям і яку велику і уперту боротьбу їм довелося вести поки, наперекір доносам і наклепам москвинів та забороні з боку прокомуністичної частини Адміністрації ІРО, українцям удалося цілком відмежуватися від росіян, мати свого власного національного **українського** репрезентанта в Адміністрації управління таборами, дістати дозвіл на відкриття своєї української школи і церкви (які містяться в шатрах і прикрашені картинами, портретами і образами, які довгі роки висіли на стінах Українського Представницького Комітету в Шанхаї, закриття якого було подібне до зруйнування Січі, а переселення українців на Филипини до втечі запорожців за Дунай...) Певне, що цю велику тяжку боротьбу за відокремлення від „русскіх" і за збереження власного національного імени треба завдячити завзяттю і свідомости першого голови Української Національної Групи на остр. Тюбабао, п. Я. Ніколіва, який не допустив, щоб українців „втопили в общерусском кателке". Тільки на жаль та завзята боротьба за своє українське імя, та свідомість цеї невеликої горстки українців на Филипинах не викликала нічиєї уваги, ні признання і якого небудь слова потіхи, і як вони були самітними і занедбаними, залишеними на призволяще, так і надалі залишаються, недивлячись на те, що другі національні групи, як росіяни, вірмени, лотиші і т. д. отримують від своїх заокеанських організацій як і велику матеріяльну допомогу (харчові пакунки, ліки, гроші) так і моральну, а головне є певними, що їх організації обовязково постараються дістати їм всім дозвіл на переїзд до ЗДА. І далі пече немилосердне сонце, л'є тропічний дощ, бушує тайфун, ночами не дає спати тропічна комашня та ящірки і гадючки, досвіта будить пронизливий крик великих неприємних птахів, і далі нема надії на визволення, що хтось рідний подбає, вирятує. Вже два Великодні і одно Різдво відсвяткували на самітнім кораловім острові, на якому мали бути всього 3 або 4 місяці.

Сумно і дивно було на Великдень без пасок і крашанок, ще дивніше було на Водохреща, коли замість крижаних хрестів, снігу і льоду на річці чи озері довкола плескали блакитні хвилі південного моря та шуміли високі вічнозелені пальми. Тільки перед образом Святої Покрови з тим самим горячим благанням молились українські „таборяни" і так само щиро зносився спів: „Боже, Великий, Єдиний нашу Україну спаси"...

А тимчасом наспівали листи від других українців, які або якось та дістали кудись візи, або просто на власний риск, без віз і грошей пускалися в далеку і небезпечну дорогу, маючи єдиним гаслом „або пан, або пропав", тільки аби вирватись з того такого ворожого тепер Китаю. І куди тільки доля не позакидала наших українців, по яким країнам, по яким „чужим чужинам" не розсипались вони, як намисто з роздертого разка.

Приходили листи з поштовими значками Гон-Конга, Сіяму, Індокитаю, Індонезії, Цейлону і Етіопії, Франції і Аргентини та Австралії. І хоч на тих конвертах, поштових значках була така „екзотика", як різні вежі, пагоди і храми, слоні, леопарди та чарівні чорношкірі туземки, що зривали чай, або каву, хоч були Ейфелева башта і кангуру та кумедний медведик „коала", але зміст тих листів був майже той самий: велика туга українського серця за рідним краєм, за рідним людом та його тяжкою долею. Ось, наприклад, Івась, що провожав нас з Шанхаю, вже в Парижі (це він завернув туди „подорозі" до Аргентини) і прибув туди з тою метою тільки, щоб поклонитись могилі Симона Петлюри та покласти на неї квіти. Дуже гарна і благородна мета, тим більше, що ця спеціяльна подорож робилася не багатим туристом, не ради розваги, а бідним хлопцем, який витрачав останні копійки, щоб вшанувати свого національного Вождя і Героя-Мученика. Але в своїй подорожі з Китаю до Франції мав Івась ще одно завдання і то дуже цікаве і досить небезпечне: годувати „зайця" — себто другого українця, який їхав тим самим пароплавом, але без квитка, бо не мав ніякої можливости його купити зовсім не маючи грошей, а виїхати з Китаю йому було необхідно ще до приходу червоних.

Ми дуже потерпали як-то та „подорож" скінчиться? А вийшла вона дуже незвичайна: і цікава, і кумедна, і ледве-ледве не мала трагічного кінця. Перший лист з Франції від Івася сповіщав про повний успіх: „я думав, що буду мати турботи і ломив голову як буду підхарчовувати „зайця", але помилився, бо бідний боязкий „заяць" обернувся в могутнього **„лева"** і я не мав ніякого клопоту, бо він як лев проходжувався з пасажирами першої, або другої кляси (не нище, а я заплативши за квиток 3-тої кляси міг тільки здалеку поглядати на того „зайця" та його добірне товариство), маючи прекрасний голос і знаючи музику та вміючи добре триматись, він не тільки розважав і бавив багатих пасажирів своїми піснями, а просто давав концерти в великій залі 1-шої кляси, і нікому і на думку не спало, що цей веселий співак-артист не має ніякого квитка і не має права бути на пароплаві, а коли прибули до Марселя, то не тільки всі пасажири сердечно з ним прощались і дякували за миле товариство та шкодували, що вже мусять розстатись, але навіть офіцери і сам капітан корабля тиснули йому руку і дякували за приємно проведену подорож"...

Але не так добре пішло нашому „зайцеві" в дальшій подорожі з Марселю до Буенос-Айрес на югославському кораблі (це було в той час, коли Тіто був ще в приятельських тісних взаємовідносинах з червоним Кремлем). Івася вже не було, бо він виїхав з Парижа на другому пароплаві, і як би не було на тому пароплаві ще невеликої групи українських переселенців до Аргентини та якби не уважність маленької української дівчинки, яка запримітила як югославська обслуга корабля зхопила і потягнула кудись молодого українця, який після того зник, то не бачити б йому не тільки Аргентини, але і Божого світу, бо він вже був приготований югославцями для - депортації „на родіну". Сталося це ще за 2-3 дні до прибуття в Буенос Айрес і українці були безсилі що-небудь вдіяти, але як на пароплав прибули представники аргентинського уряду провіряти папері, то українська група категорично заявила, що не зійде з цього корабля, поки не буде повернений чи звільнений ще один українець, якого потаємки схопили і десь поділи, але одна дівчинка бачила це і розказала. Команда корабля нахабно відповіла, що нічого не знає і нікого не хапала і не заховала.

Никон Немирон

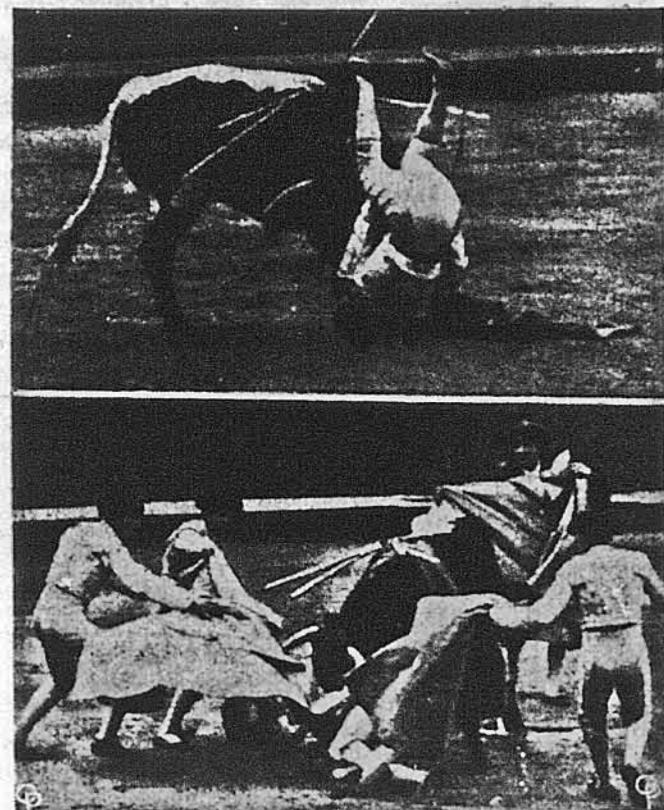
З приводу „Визвольників"

4)

Як довголітній соціял-демократичний діяч заявив цей наш учений, вислухавши від голови московської комісії „філософа-марксиста" Гагарина напрямних" для українських професорів правничого факультету, що він радіє, що все сказане Гаґаріном гармонізується з його марксистською ідеологією соціял-демократа. Очевидно, слово „соціял-демократ" вразило „марксиста" Гаґаріна, бо большевики в першу чергу нищили соціял-демократів і кол. членів комуністичної партії членів Західної УНДО-ння. Тимто правильно оцінив своє положення б. редактор комунофільської „Нової Культури" з 20-их рр. Степан Рудик, коли його одного старого соціялістичного публіциста стрінув автор цих рядків в день вмаршу совєтського війська до Львова 22 вересня 1939 р. Рудик запитав мене, де д-р Донцов. „У Березі Картузькій" (у цій поліській місцевості був польський концентраційний табор для запідозрених у нельояльності українців від 1934 р.) — відповів я. „То йому ліпше, — сказав Рудик — бо він звідтам втіче". Або ж вам тепер зле? — сказав я — ось можете зайняти високе становище, ще й мене „грішного" приголубите коло себе". — „Е, вам ліпше — сказав Рудик — бо вони від нас почнуть". І справді Рудика, що хотів дістати перепустку на виїзд зі Львова на провінцію, заарештувало другої ночі НКВД, очевидно цим старанням перепустки він тільки звернув увагу на свою особу. Коли ж НКВД заарештувало польського президента міста Львова Островського, сподівався одинокий український лавник у міській раді старий діяч Д. виконувати обов'язки президента. Прийшло йому на думку, що добре було б для зв'язку з новою окупаційною владою взяти за секретаря когось з місцевих комуністів. Хтось порадив йому звернутися до кол. старшини УСС і УГА Розенберґа, жида, що як комуніст під українським псевдонімом — „Чорній", працював у львівських комуністичних українських часописах 20-их і початку 30-их рр. Коли відшукали Чорнія і запропонували йому посаду секретаря в маґістраті, він сказав: „Вони можуть мене запідозрівати в троцкізмі, але я піду й попробую виправдатися перед ними". Очевидно, коли пішов виправдуватися, більше не вернувся.

Декому з галицьких комуністів не вдалося збагнути, яке становище займуть до його заяви головачі нової влади. Ось на „народньому зібранні" у Львові посол-комуніст з с. Поникива Велика в Брідщині Мирон Олексюк хотів похвалитися перед Хрущовим, що в нього немає ніякого „націоналістичного ухилу"; тимто він сказав, що не слід мститися на польських колоністах за гніт панської Польщі, бо вони такі самі бідні селяни й робітники як українські. А тут Хрущов утяв після його бесіди такої пісні, що хай сховається найзапекліший український націоналіст. „Ми знаємо, що вони бідні — говорив він — але ми знаємо, що вони прийшли на Західню Україну з поручення польських панів, щоб їм служити й охороняти їх перед покривдженими українськими робітниками й селянами. Тимто радянська влада не може терпіти цих слуг панської Польщі". Очевидно, большевикам йшло про те, щоб можна було відразу закладати колгоспи, покищо без подразнювання маси українського селянства, з якого витягали покищо тільки активних членів УНДО, ОУН й інших партій. Брат вище згаданого Олексюка кол. редактор комунофільських „Вікон" письменник (псевдонім Степан Тудор), навчений невдатнім виступом брата, як доктор філософії не хотів доцентури, „марксистської філософії" на університеті, бо це — як висловився він перед проректором — „непевний ґрунт", тільки хотів доцентуру з літературознавства. Але оба брати комуністи не охоронили перед засланням свого старшого брата льояльного супроти кол. польського уряду суддю в Золочеві, який хоронив Тудора перед наґінкою польської поліції та давав прожиток у своїй хаті його жінці та дочці. Жінка д-ра Степана Олексюка, теж комуністка, дістала посаду від совєтської влади в Бібліотеці НТШ для висортовування забороненої цією владою літератури.

Зі страхом жили українці з дня на день у часі цього „визволення"; проте дехто з ренеґатів, що відстав від українського ґрунту, повірив таки, що нова окупаційна влада це українська. Ось директор державного архіву у Львові Евген Барвінський, якого за його ренеґатство бойкотували його кузини українські діячі Барвінські й який у своїх статтях висловлювався про нарід з якого походив не інакше як „дзіч гайдамацка", в початках совєтської окупації з переляку пригадав собі й українську мову, виявляв охоту приняти на працівників до архіву декого з українських науковців, серед них і пок. Зубика. Пригадав і те, що він був учеником проф. Грушевського. Інший ренеґат математик Василь Каліцун-Ходовецкий осмілився прийти до проректорату львівсько українського університету за професорською катедрою, очевидно, дістав відповідну відправу.

СПРАВЖНЬОЮ ГРОЮ ЗІ СМЕРТЮ є еспанський „спорт" боротьби з биками. На фото: під кінець спортового сезону в Мадриді бик підніс рогом „матадора" Хозе Мартореля (вгорі), підкидаючи його в повітря. Але помічники матадора (внизу) швидко відвернули увагу бика червоними плахтами і матадор вбив його одним ударом шпади.

Українська музика в Америці

(Докінчення зі сторони 2-ої)

охота для українського композитора, знайде широкі горизонти.

Все таки справа потреби творити музику і замовлення на неї є делікатною справою, яка є звязаною з плянами та можливостями артистичних підприємців і тому вище згадані думки можуть бути до певної міри нереальними мріями. Проте роля українського громадянства в Америці, як мецената мистецтва вже має свої традиції. Скромна та середшна наша публіка піддержувала навіть коштовні музичні вистави. Різні організації оголошували нагороди на музичні твори. Першим таким серіозним кроком в Америці для піддержки української музики був конкурс оголошений в 1932 році Обєднанням Українських Організацій. В січні 1933 р. суд, який попри українських композиторів включав одного американського та одного британського композитора присудив грошеві нагороди західно-українським композиторам: Борисові Кудрикові за скрипково фортепіянову сонату та Василеві Барвінському за дві пісні про Америку для сопрану, скрипки та фортепіяну. Додаткову нагороду надано Зиновієві Лиськові за його струнний квартет. Майже безпосереднім виплином тих конкурсів було установлення щомісячних камерних концертів Товариством Приятелів Української Музики в Ню Йорку в роках 1934 та 1935.

За останніх 10 років багато змінилося. З композиторів, що співпрацювали для піднесення української музичної культури в Америці — Гайворонський, Кошиць та Углицький оставили цей світ. Тепер композиторська громада збагатилася кількома творцями української музики, що прибули з Европи. На жаль, покищо обставини є менше сприятливі, ніж були давніше: кождий композитор живе на іншому кінці широкої Америки і контакт ізза цеї причини є утруднений. Виглядає, що покищо тільки українська преса улегшує звязок. Проте центральні громадські, наукові та мистецькі установи могли б нас об'єднати для позитивної праці в користь української культури.

Для цього обєднання, заохоти та приєднання нових працівників на полі творення української музики могли б знову дуже добре впливати конкурси на написання творів, які не тяжко виконувати. Камерна музика якнайкраще репрезентує творчість артиста, може бути частіше виконувана, ніж музика, що вимагає великої кількості виконавців. Маю на думці такі музичні твори, як струнні квартети, фортепіянові трія та квартети, квінтети, також сонати для самого одного інструменту, або одного інструменту з фортепіяном, як і вокальні ансамблі що це легко знаходять виконавців. У світі музики є також потреба на більші вокальні твори, як кантати, ораторії в роді: Страстей по св. Матвію, по св. Йоанні Баха. Його ж Г мольна месса! Бетовенова Місса Солемніс та девята симфонія, яку закінчує Шілерова поема зі зазивом до мільйонів до взаїмної любові. Також Брамсове Німецьке Реквієм, Єльґарів Сон Ґеронтія. У нас причинився в тому напрямі до створення цього роду музичної літератури Лисенко своїм „Радуйся ниво", та іншими творами, Людкевич „Кавказом", якого нот (з виїмком молитви) годі побачити, а в Америці Гайворонський, „Ковалем" та Углицький „Бють пороги". Цього роду нові твори для мішаних або чоловічих хорів зі солістами при супроводі фортепіяну та оркестри, що мали б крім українського також загальнолюдський апель могли б бути компоновані до слів наших поетів.

Цілком природно, що українське музикознавство (музикологія) повинно дістати заохоту та піддержку. Не тільки твори в формі книжки, але також вартісні статті наукового характеру з якої небудь ділянки, поміщувані в науково-музичних журналах (в Америці є тільки один того роду журнал, Мюзікал Квортерлі в Ню Йорку, в Англії є щонайменше два) є використовувані ученими, цитованими все з поданням джерела, а старші студенти університетів обов'язані їх реферувати. Навіть статті на теми української музики в Ukrainian Quarterly були б доступні музикознавцям Америки. Стаття українського науковця в англійській мові про сучасну українську музику в перспективі української музичної історії мала б для нас неоцінену вартість. А ми маємо в тому напрямі фахівців, бо хтонебудь, навіть добрий музик, не повинен такої статті писати, хіба тільки спеціяліст. Важна справа зв'язана з українським музикознавством була б справа визбирування народних пісень від українських емігрантів з різних земель України. Цього цінного матеріялу ще сьогодні можна багато назбирати поміж старими та новими імігрантами, а не треба забувати, що Україна переживає таке поневолення, що навіть старинна українська пісня забувається та щезає. Ми повинні випосажити наші наукові установи у потрібні фонографи для улегшення та зорганізування записів.

По більших містах маємо Клюби професіоналістів, а також клюби, що займаються мистецькими справами. Їм музика дорога. Вірю, що тепер справа української музики в обстановці висококультурного середовища Америки стане для наших установ та громадян справді актуальною. Треба тільки тим, що живуть у центрах, зв'язати та скоординувати працю українських мистецьких діячів. Знов загал повинен помогти розпочати нове відродження української музики в Америці на славу та зріст новітньої української культури.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Нотатки з совєтської преси)

ПЕТРО КОЗЛАНЮК СОВЄТСЬКОЮ ОРАКУЛОЮ

Недавно у Львові вийшла книга Петра Козланюка — „Відродження народу". Видало її львівське книжково-газетне видавництво „Вільна Україна„ тиражем 20 тис. прим.. Книжку розповсюднюється у західних областях ціною 1,25 крб. Козланюк виконуючи партійне замовлення, мав завдання своєю книжкою „нещадно викрити прогнилий буржуазно-поміщицький лад", „засудити і австро-угорську імперію, і правителів націоналістичної Західньо-Української Народньої Республіки, і панської Польщі, як запеклих ворогів трудящих Західної України і як кривавих спрутів, що ссало їх кров". Минуле західних областей він показав у найчорніших кольорах. Західна Україна, — як це впевняє Козланюк, — всі часи була по суті колонією іноземних загарбників, що її можна прорівняти хіба до далеких африканських колоній. Прояснення долі західних областей, — каже він, — прийшло щойно з настанням совєтської влади, з возз'єднанням з своєю матір'ю — совєтською Україною". „У Львові створено сітку наукових закладів УССР, відкрито музей основника і вождя большевицької партії та совєтської держави В. І. Леніна. Оце саме і є справжнє відродження визволеного народу. І відродження тим певніше і радніше, що воно забезпечене могутністю непереможеного С-ССР".

У книжці два спеціяльні розділи автор відвів на те, щоб „гнівно натаврувати зрадників українського народу — українських націоналістів", щоб відгадати, яка доля чекає їх. У памфлетах „Падлюки без маски" і „Бандитський віршомаз" (які прекрасні заголовки!) Козланюк на тему майбутности українських націоналістів заявив таке: „І як би не гавкали на міжнародніх смітниках бандери, мельники, маланюки, — їм ніколи не бачити совєтської України, їх чекає така ж доля, як і їхніх нових хазяїв — паліїв війни з Уол-стріту!".

Так, це дійсно велика кривда всім „бандерам, мельникам і маланюкам": вони ніколи не побачать совєтської України...

(Б. Д.)

Символ невмирущости нації

Коли б якийсь чужинець захотів шукати доказів живучоти українського народу та його прагнень до волі, то в нашій історії він знайшов би їх чимало. Можна різно розціняти причини того факту, що понад сорокмільйонова культурна нація Европи не має досі справді незалежної власної держави, однак не можна заперечити того, що в боротьбі за цю державу віддали українці мільйони жертв та що ідеєю державної незалежности жили в нас і боролися за неї цілі покоління в минулому і останньо.

Це твердження треба віднести також до наших днів. Майбутній історик, що писатиме про них, буде мусіти зокрема спинитися над тим явищем українського визвольного руху, що знане від восьми років під назвою Української Повстанської Армії, яке створило окремий етап у визвольній боротьбі українського народу. Бо тільки подумати: В умовах найважчого терору на Україні, в час, коли український нарід знайшовся між молотом і ковадлом двох, гітлерівського та большевицького тоталітаризмів, коли численні, з довгою державною традицією народи, піддалися німецькому імперіялізмові, український нарід не тільки не капітулював перед переважаючими силами ворогів, але навіть здобувся на відважну, на перший погляд безвиглядну, боротьбу проти обох займанців. Передовим виразником цієї боротьби стала УПА.

Коли говорити про УПА і її значення для українського народу, то треба зокрема підкреслити її загально-народній характер та те величезне значення, яке факт її існування має для піднесення наших позицій серед інших народів і то зарівно внутрі СССР як також серед західного світу.

Українська Повстанська Армія родилася на тлі безпосередніх життєвих вимог українського народу в його боротьбі за державну незалежність. Тому за весь час свого існування вона була не тільки виразником боротьби українського народу за власну державу, але також вона виконувала ряд завдань що їх приносило саме життя народу в умовах ворожих систем. Це ж бо відділи УПА в першій мірі захищали українських селян перед масовим грабунком німецькими наїзниками, це вони звільняли валки полонених і насильно везених в Німеччину, так само як в часі поворотної большевицької окупації перейняли на себе подібні завдання. І коли впродовж останніх років аж до сьогодні час до часу наспівають закордон вістки про боротьбу УПА проти терору НКВД, про атаки на большевицькі станиці терору, про наскоки на в'язниці, про боротьбу проти грабіжницької колгоспної системи, то це є той самий стиль боротьби УПА, що його вона виявляє від перших днів її існування. Він зв'язав її з усім народом і зробив всенародньою збройною силою, що діє в ім'я народу і для нього.

Здорові основи на яких є побудована УПА, а передусім її опертя на сили власного народу, забезпечили їй можливість існування в найважчих окупантських умовах. Водночас цей факт причинився до здобуття нею поважної позиції для всієї української визвольної боротьби серед інших народів. В СССР УПА стала символом боротьби поневолених народів проти Росії взагалі, а останні роки показали як сильно скріпилися українські визвольні позиції перед західним світом якраз в результаті дій УПА. Бо власне завдяки тому, що захід без сумніву переконався, що Українська Повстанська Армія це фактичний живий діючий чинник в Україні, він устами, правда, досі неофіційних представників, неоднократно заявляв своє визнання безкомпромісової боротьби українського народу за власну державу. Коли зважити, як важко сьогодні здобувати для української визвольної справи позиції перед чужинецьким світом, який далеко не визнає ще конечности основної перебудови сходу Европи, то ясним стає яке велике значення має ця боротьба що сьогодні в Україні ведеться. Можна сміло сказати, що тільки тоді, коли сам український нарід здобудеться в рішальний момент на віднову справжньої державної незалежности на своїх землях, він зможе заставити тим своїх ворогів і невтральних респектувати його незалежну волю. Одним з гарантів такого власне розвитку є УПА.

Зрозуміло, що одним з найважніших завдань всіх українців, що живуть поза рідними землями, є перебувати у нерозлучній духовій єдності з визвольною боротьбою українського народу на рідних землях, зокрема з УПА. Идеться про єднання нас усіх, незалежно від партійно-політичних опреділень з тією українською силою, що стала силою всього народу і за його інтереси бореться. Тому й зрозуміле те, що, коли в 1947 році Головне Командування УПА визнало день Св. Покрови, Опікунки УПА, днем неофіційного свята УПА, цей звичай переймається також поза рідними землями. В цьому не відстають також заокеанські українці. Ініціятиву по вшануванні цього всенароднього свята у метропольній нюйорській окрузі перебрало в цьому році Об'єднання б. Вояків Українців в Америці, відділ в Ню Йорку. Як вже повідомлено, свято це відбудеться в дні 15 жовтня ц. р. в год. 7-ій вечором в залі Івнінґ Гайскул в Ню Йорку при 16-ій вулиці і Ірвінґ Плейс. Зарівно факт, що йдеться тут про українських комбатантів, як і те що до співучасті у влаштуванні свята притягнені майже всі громадські організації, що стоять на становищі загально-національного характеру УПА, врешті підбір доповідачів і всіх виконавців програми, кажуть сподіватися, що українське громадянство матиме нагоду гідно вшанувати річницю УПА та задеклярувати свою єдність з воюючою батьківщиною.

В. С.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ДІТРОЙТ, МИШ.

З срібного весілля на Визвольний Фонд

Святкування чи відзначування важніших річниць чи ювілеїв поважних і визначніших громадян належить до одного з родів громадсько-суспільного і товариського співжиття у кожнім культурнім і зорганізованім громадянстві. Звичай такого відзначування поширився зокрема в українськім громадянстві в Америці. Такі товариські зустрічі у відповідній, майже родинній атмосфері є знаменитою нагодою до виміни думок людей із різних середовищ і до нівеляції різниці думок і поглядів. Нераз такі зустрічі давали початок і ініціятиву великим ділам. Маючи це на увазі згадаю про таку товариську зустріч, яка відбулась в дні 25 вересня в Укр. Народнім Домі у Дітройті з нагоди 25-літнього подружжя П-ва В. Дідиків, чільних громадян української дітройтської громади.

Понад 200 громадян зібралось у залі Укр. Народного Дому, щоб відсвяткувати „срібне весілля" п-ва Дідиків. Зібрались за столом родина, приятелі та всі ті, які добре знають Ювілятів з праці на громадському і політичному полі. З'явилась старша і молодша генерація, давно — і новоприбулі, люди різних віроісповідань і політичних переконань і всі вони добре себе почували.

Ювілей відкрив відповідною до хвилі змістовною і зворушливою промовою адв. Іван Панчук, „тостмастер" свята.

Опісля складали привіти п. Михальчукова від 14 Відділу Золотого Хреста, пп. Форись і Кізел від Укр. Народного Союзу, п. Михальчук від Управи Укр. Нар. Дому. п. П. Дуда від громадян Віндзору, п. М. Дужий від О.О.Ч.С.У., п. Гузіль від Українського Конгресового Комітету, п. Атаманець від хору „Думка", п. Андрусевич як староста П-ва Дідиків — а п. Федик від приятелів. Крім цього адв. Панчук відчитав ще чисельні привіти від екзекутиви Українського Народного Союзу, д-ра Кібзея та інших визначних громадян. Потім візвав короткою промовою присутніх до зложення датку на „Український Визвольний Фонд". Збірка переведена пп. Фединовою і Винничуком принесла $82,50, при чому самі п-во Дідики зложили $25.

За організування ювілею та привіти п. Дідик у глибокому зворушенні зложив щиру подяку. Присутні многоліттям закінчили це гарне, доцільне і корисне свято.

Слід згадати, що п. Володимир Дідик велику частину своїх сил та енергії присвятив для Українського Народного Союзу, в якому від ряду літ виконує обов'язки Головного радного.

М. Д.

ДОПОМОГА УКРАЇНІ ОДНОЮ З ЦІЛЕЙ У.Н.С.

(Докінчення зі стор. 1-шої)

риканських українців і їх потомків, без огляду на їх територіяльне походження та їх політичні переконання чи релігійні вірування; давати моральну і матеріяльну допомогу своїм членам і їх родинам на випадок смерті, хвороби та інших нещасть; поширювати між своїми членами освіту да дбати про їх спільний духовий і матеріяльний добробут." Так постановляє статут Українського Народного Союзу, а його перші піонери з'ясували ті цілі ще такими словами: „Завданням Українського Народного Союзу є не тільки нести своїм членам порятунок в біді та нужді, але дати також моральну і матеріяльну допомогу рідному краєві та допомогти йому здобути волю і створити вільну Українську Державу". — Наполегливе змагання до цих цілей та здійснювання їх стало передумовою та головною причиною його успіхів, що сьогодні заключається в шістьдесяти тисячах членів і дванадцяти мільйонах долярів майна. Але ще більшим дорібком Українського Народного Союзу є той незрівняний і непохитний моральний здобуток і авторитет, що ним користується Український Народний Союз серед своїх і чужих.

КОР.: — Якими засобами здійснює Український Народний Союз ці свої цілі, що запевнили йому такий великий успіх?

ГАЛИЧИН: — Наша американська демократична система, як і демократична побудова самого Українського Народного Союзу, дають майже необмежену можливість такого творчого розвитку. Український Народний Союз часто називається союзом ідей, праці та інтересів. Спільна праця в змаганні до спільної мети вможливила нам цей розвиток. 478 відділів Українського Народного Союзу в 22-ох стейтах Америки і 4-ох провінціях Канади здійснюють ті цілі щоденною працею для добра своєї громади і свого народу. До головних засобів в загальній праці Українського Народного Союзу належать теж його публікації, зокрема його щоденник „Свобода" і тижневик в англійській мові „Юкрейнісн Віклі". Численні видання і публікації в українській мові допомогли піднести свідомість української іміґрації та поширити ідеї Українського Народного Союзу, тоді, як видання в англійській мові, зокрема „Історія України" Грушевського, Історія України та української культури, написана американцем, професором Маннінгом, видані в перекладі твори Тараса Шевченка та Івана Франка, як теж інші видання, допомогли спопуляризувати українське ім'я в англо-саському світі та дати український вклад в загальну культурну скарбницю. Влаштовування всіляких культурних та національних імпрез по наших громадах, піддержка кожної благородної гуманітарної, культурної і політичної акції американських українців та активна участь в загальному американському і українському життті є цими головними засобами, при допомозі яких Український Народний Союз здійснює свої цілі.

КОР.: — Добродію Галичин, яке відношення Українського Народного Союзу до становища, в якому є тепер Україна та Український Народ?

ГАЛИЧИН.: — Український народ є поневолений кремлівськими комуністичними диктаторами. Він веде й тепер боротьбу за своє визволення, і в цій його боротьбі Український Народний Союз і всі його члени завжди помагали і будуть помагати. Відповідь на цей запит закінчу фразою мого звіту з недавньої Конвенції Українського Народного Союзу, виголошеного перед 450 конвенційними делеґатами. Там було сказано:

„Візьміть грудку української землі, здавіть її, і з неї потече кров. Це наша кров, наших предків, наших братів і сестер, багатьох з нас самих. Ми всі повинні і мусимо докласти всіх наших зусиль, щоб ця благородна кров надармо не пропала, але щоби видала життєвий овоч волі, за який вона була пролита. Це повинно правити за головну ціль в нашій дальшій праці під знаком тих братньо стиснених рук, щоє на схрещеному зі зоряним американським синьо-жовтому прапорі Українського Народного Союзу."

КОР.: — Дуже дякую Вам, добродію Галичин, за ваші цікаві інформації, та бажаю Вам і надалі великих успіхів у вашій діяльності.

Після цього „Голос Америки передав інтерв'ю з членкинею Українського Робітничого Союзу, п. Гаєвською.

Треба відмітити, що у місяці вересні ц. р. Український Відділ „Голосу Америки" передав в Україну — крім цілого ряду дрібних вісток про українські справи — теж інтерв'ю з представниками Ліґи Української Молоді, з нагоди її річної конвенції, з представниками Т-ва Українських Професіоналістів та з представниками З'їзду ДОБРУС'У, що навіть викликало гостро-лайливий відгук Київського радія. Крім цього в тому часі передано календарі і окремі статті про Григорія Чупринку, Людмилу Старицьку-Черняхівську, Олексу Стороженка, Івана Тобілевича, Олександра Кошиця, Михайла Грушевського та інших, як теж про „Українську Пресу в Америці", про „Українські Братські установи в Америці", „Українську Фарму в Америці", листа колишнього скитальця з Полісся, що переїхав до Канади, та інші. Протягом чотирьох днів переказано уривки з повісти Івана Багряного „Тигролови", а протягом трьох днів уривки з його брошури „Чому я не хочу вертатися на родіну". Передано теж промову та частину панахиди з Жалібної Академії, присв'яченої жертвам голоду на Україні в 1933 році.

ВАЖКЕ СТАНОВИЩЕ АМБАСАДОРА В МОСКВІ.

Ню Йорк. — У першій статті кол. британського премієра Винстона Чорчила, поміщеній в щоденнику "Ню Йорк Таймс", у підготові до його четвертого тому твору "Друга Світова Війна," згадує автор різних людей людей, які помагали йому у веденні воєнних справ. Між ними є теж і згадка про британського амбасадора до Москви, Стафорда Кріпса. Про нього каже Чорчил, що він давно хотів покинути своє становище. „Пост амбасадора до Совєтів був в найвищім ступні неприманливий для всіх британців і американців, які мусіли цей пост займати як підчас так і після війни."— пише Чорчил. „Заки ще напад Гітлєра поставив нас по боці Росії, нашого посла майже цілковито іґнорували в Москві. Він рідко коли мав доступ до Сталіна, а Молотов тримав його, як і інших аліянтських амбасадорів, у холодній віддалі на довжину руки. Перенесення совєтської дипломатичної столиці з Москви до Куйбишева тільки повторило немилі і неуспішні відносини в Москві у ще гіршій формі. У часі, коли тільки робилося через особисте порозуміння між мною й Сталіном, функції амбасадора були цілковито відсунені від сцени рішальних діл," — твердить Чорчил.

ПІДВИШКА ПЛАТНІ ФЕДЕРАЛЬНИХ СЛУЖБОВИКІВ ЗА ДОБРУ РОБОТУ.

Вашинґтон. — Комісія Цивільної Служби виявила, що 1,037 федеральних службовиків дістали підвишку платні за спеціяльно добре виконувану постійну роботу; 246 за спеціяльні діяння в службі в інтересі загального добра, а 53 за ідеї, методи і винаходи, які заощадили урядові часу й гроша. Найбільше число осіб, що дістали підвишку, находилося в Адміністрації Ветеранів, бо аж 393. Потім іде армія, де було таких осіб 134, в потім департамент справедливости з 78 особами. Як приклад, як можна сповнити спеціяльну прислугу згадують Роберта Келоґа з адміністрації бюра фармерських домів, який, як наглядач у стейті Монтана, перелетів 8,000 миль до засипаних снігом фармерських домів на весну 1949 р., привіз їм харчі і промостив дорогу до головного шляху.

ПОКЛІН ГЕРОЯМ, що полягли в Інчон та Сеул в Кореї за волю, мир і справедливість в світі, віддають їхні живі друзі, що боротьбу продовжують. Прапор Об'єднаних Націй підноситься високо на машт, як відділ війська під американським і корейським прапорами входить на цвинтар.

„УКРАЇНСЬКИЙ ТРИЗУБ І ПРАПОР"

Доповідь на цю тему виголосить проф. Володимир Січинський в неділю 15. жовтня 1950, від 5 год. п. п., в домівці УСС-ів при Евню А, ч. 101. Дискусія в рямцях Академічних Вечорів.

ЗБІРНИК ВОЛИНІ

Редакційна Колеґія збірника „Волинь в боротьбі за волю України" повідомляє заінтересованих осіб, що збірку матеріялів продовжується остаточно до 1 квітня 1951 року.

Ініціятивний Гурток Волиняків у Винніпеґу, Канада, одержав дотепер 55 рукописів, певну кількість друкованих статей і світлин. Надіслані матеріяли не є вистарчаючі, щоб можна було скласти збірника. Багато подій з волинських сіл і міст не подано. Брак матеріялів зо Східної Волині.

Проситься всіх працівників пера, управ бібліотек і архівів, що мають у себе відповідні матеріяли, повідомити нас, або надіслати на нищеподану адресу. По використанні повернемо. Особливо звертаємося з просьбою до волиняків старшої і молодшої еміґрації: допоможіть нам матеріялами, своїм знанням та грошевими засобами!

Заінтересованим на бажання висилається відповідні інформації. Наша адреса: „WOLYN" St. Andrew's College, 259 Church Ave. Winnipeg, Man Canada.

Редакційна Колеґія:
Письм. Улас Самчук, Др. Ю. Мулик-Луцик, Журн. Сергій Вишнівський, Інж. М. Бойко.

На 3-ту стор.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. Мир, від. 324, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 14. жовтня о год. 8. ввечорі. Всіх членів проситься вирівнати залеглі членські вкладки. — А. Горохівський, предс.; П. Максимович, кас.; І. Струк, секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Тов. Подільська Січ, від. 8, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 15. жовтня в годині 2. попол., в галі Амер. Укр. Клюбу, 13 Washington St. Приймаємо нових членів без вступного. Довгуючих просимо вирівнати свої вкладки. — Н. Мазур, предс.; В. Мандзій, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Укр. Нац. Доп. Т-во „Дністер", від. 361, повідомляє своїх членів і члениць, що звичайні збори за третій квартал, відбудуться в суботу, 14. жовтня точно о год. 8. ввечорі, в Домівці Демократичного Клюбу, при 59 Ст. Маркс Плейс в Ню Йорку. Звертається членам увагу нате, що ці збори будуть дуже важні, бо буде фінансовий звіт за третій квартал, а також є інші дуже важні справи, а це справа товариської „Домівки", котра уже започаткована, а тому кождий член повинен обовязково прийти на ті збори. — М. Малетич, предс.; П. Кучма, фін. секр.; І. Шамен, кас.; І. Герцик, рек. секр.

ГЕМТРЕМК, МІШ. — Місячні збори Тов. Згода, від. 20, відбудуться в неділю, 15. жовтня, в год. 2. пополудні в галі Українська Хата, 2240 Грейлінґ вул. Проситься всіх членів прийти на ці збори, бо на них буде даний касовий звіт за девять місяців. Рівнож проситься довгуючих членів вирівнати свої місячні вкладки, бо в противім разі подасться до суспензи кожного члена, що довгує за два місяці. — М. Прихітко, предс.; М. Черній, кас.; І. Крупка, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Тов. „Свобода", від. 194, відбудуться в суботу, 14. жовтня, в год. 5. ввечорі (отже на годину раніше, як звичайно) в домівці Товариства, 12 Ст. Маркс Плейс на 4. поверсі. На порядку нарад буде чимало справ, зокрема питання ювілейного свята Тов. З уваги на це прохаємо членів взяти в зборах обовязкову участь. Ті, що бажають обезпечитися від коштів недуг (госпіталізейшен) мусять зголоситися в фін. секретаря Тов. п. Василя Никифорука 740 Е. 9. вул., Ню Йорк 9., або на зборах в дні 14 ц.м. Після того зголошень не буде приниматися. Закликаємо членів, які ще не підписали ашурансів для земляків в Европі зробити це негайно, бо час вже й так пізний. п. В. Никифорук допоможе Вам в цьому. Також закликаємо членів включитися в акцію намічену попередними зборами, що б придбати УНС і нашому Товариству більше нових членів. Врешті взиваємо наше членство пильно вплачувати союзові вкладки, що б не підпасти під суспензу та не втратити всіх користей, які дає обезпечення в УНСоюзі. — Я. Падох, гол.; В. Никифорук, фін. секр.

ЕМБРИДЖ, ПА. — Бр. св. О. Николая, від. 276, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. жовтня, в своїй галі, під ч. 697 Гленвуд Евеню, о годині 1:30 попол. Проситься довгуючих членів прийти на збори і вирівнати свої залеглости. Членів, що не вирівнали за „Свободу", а вкладки платять річно, проситься щоби негайно цей малий довг заплатили. — Уряд.

ВІЛМІНҐТОН, ДЕЛ. — Бр. св. Володимира, від. 173, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в вівторок, 17. жовтня в год. 7. ввечорі, в парохіяльній галі, під ч. 608 So. Heald St. Просимо ново-прибувших українців прийти на збори і вписатися в члени УНС, і місцевого Братства. Просимо всіх членів бути присутніми на цих зборах, бо буде обговорена справа ювілею нашого Братства. — С. Фіґун, секр.

КЛИФТОН, Н. ДЖ. — Тов. Укр. Січ, від. 182, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю 15. жовтня, в годині 2. пополудні, в галі парафіяльній, 45-47 Говп Евню, Пасайк, Н. Дж. На порядку дня є важні справи, тому просимо членів прийти на збори. Довгуючих членів проситься прийти та вирівнати свої місячні вкладки, бо інакше будуть суспендовані. — І. Живіцький, предс.; Г. Яськів, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Місячні збори Бр. св. І. Хрестителя, від. 270, відбудуться в неділю, 15. жовтня в годині 3. попол., в У. Н. Домі. Просимо всіх членів і члениць прибути на ці збори. Маємо до обговорення справу балю, вибрання комітету до цього балю, та роздання тикетів. — Н. Заяць, предс.; Н. Піґура, фін. секр.кас.; В. Вутковський, рек. секр.

ФРЕНКФОРД, ПА. — Тов. ім. Д. Вітовського, від. 268, повідомляє, що звичайні місячні збори відбудуться в суботу, 14. жовтня, в новім домі Укр. Горожан, Wakeling St. Початок 7. година ввечорі. Довгуючих проситься вирівнати вкладки. — Радинський, секр.

Вступайте в члени У. Н. Союзу

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 20. вересня 1950 р. помер по короткій недузі в Картерет, Н. Дж.,

ВАСИЛЬ МАЛАНЧУК,

довголітний член Тов. Запорозька Січ, від. 342 УНСоюзу.

Покійний походив зі села Биків, пов. Перемишль, Західна Україна. Прожив 71 років і полишив у смутку жену Марію і три дочки Кароліну, Катерину і Анну.

Похорон відбувся 23. вересня при численній участі членів Товариства, родини та знайомих, з похоронного заведення до церкви св. Димитрія в Картерет, Н Дж. Хай земля буде Йому пером.

Г. Волянський, предс.
Н. Кіра, кас.
І. Маркович, секр.

Дня 29. вересня 1950 р. помер по тяжкій недузі,

ПЕТРО ЛЕПЦЬО,

довголітній член Тов. Запорозька Січ, від. 388, в Честер, Па.

Покійний прожив 61. років, походив з села Рожиска, Скалатського повіту, Зах. Україна. Полишив у смутку жену Єву, сина Костя з жінкою і дві внуки: Евгена і Луїса. Вони всі є членами УНСоюзу. Похорон відбувся 2. жовтня. Тіло похоронено на цвинтари Лавнкрофт.

В. П. П.
Е. Валовник, секр.

ПОШУКУВАННЯ

Пошукую **ІВАНА та ПАРАНЮ КОНДРИН** з 3-ма дітьми, як рівнож **МАТІЯ КРАПНІК** з Туря Велика, пов. Долина. Перебували в таборі у Ельванґен, а тепер мабуть у Венесуелі. Хто про них знає, або вони самі, прошу голоситись до:

DANYLO MACYK
Our Lady of the Valley Convent,
Kettle Falls, Wash.

ЛУКА ЛИСАК родом з Честилова повіт Тернопіль, виїхав до Америки перед I. світовою війною. Є жонатий і має діти Геня, Феля, Реймунд. Приїздив до Галичини 1937 року з дочкою Генею і жінкою.

Прошу подати свою адресу.

HELEN KOCIURKO
2511 3rd Avenue, Los Angeles 18,
California.

ПРАЦЯ

ПОТРЕБУЄМО МУЖЧИНИ до праці при залізі. Мусить перейти лікарські оглядини. Письмово подати височину, вагу, вік й родинний стан до:

KENCROFT MALLEABLE CO., Inc.
373 Hertel Ave., Buffalo 7, N. Y.

ТАРЗАН, ч. 2448. Готовий до діяння.

Заки переполоханий летун станув на ногах, Молат був уже вполовині гладкого пня.

Незабаром кокосові горіхи знову посипалися дощем на землю.

Саме тоді, коли Молат спокійно приймав подяку голодної пари...

...Тарзан, серед пригаслого світла, рішився на розпучливий спосіб для свого звільнення.